

KALATALOUSALAN YRITYKSILLE TALOUDELLISEN TILANTEEN PERUSTEELLA
MYÖNNETTÄVÄSTÄ AVUSTUKSESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN
MUUTTAMINEN

Esityksen pääasiallinen sisältö

Kalatalousalan yritysten väliaikaisesta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (369/2020) tuli voimaan 18.5.2020 ja asetuksen voimassaolo on päättyvässä 31.12.2020.

Eduskunta on hyväksynyt kalatalouden väliaikaisen tuen voimaantulon jälkeen seuraavan lausuman antaessaan vastauksensa hallituksen esitykseen laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta (HE 91/2020): ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelelee kustannustukea täydentävän tuen yleisen kustannustuen kanssa yhtäläisellä kriteeristöllä maatalouden alkutuotannolle, kalataloudelle ja maatilakäytäntöiselle yritystoiminnalle sekä maataloustuotteiden jalostusta harjoittaville 1–9 henkilön mikroyrityksille, siten ettei se viivästyä kustannustuen toimeenpanoa ja näille aloille jo kohdennetut tuet huomioidaan.” Eduskunnan lausuman johdosta yleisen kustannustuen ulkopuolella olevaan kalatalouden tukivälineeseen on jo tehty yleisen kustannustuen I vaiheen kaltaisia mukautuksia.

Kalatalouden yritysten väliaikaista tukea koskevan asetuksen voimassaoloaika on tarkoituksenmukaista jatkaa sen vuoksi, että hallituksen tekemän linjauksen mukaan ollaan ottamassa käyttöön II vaiheen kustannustuki. Yleinen kustannustuki ei edelleenkään kata kalatalouden yrityksiä, minkä vuoksi kalatalouden yritysten väliaikaisen tuen voimassaoloa on tarpeen jatkaa. Kustannustuen tapaan kalatalouden yritysten väliaikaisen tuen jatkaminen on mahdollista Euroopan komission pidennettyä 13.10.2020 antamallaan tiedonannolla (C(2020)7127 lopullinen) tilapäisten covid-19-epidemian takia joustavoitettujen valtiontukisääntöjen voimassaoloa 30.6.2021 saakka.

Tämän johdosta ehdotetaan annettavaksi valtioneuvoston asetus kalatalouden yrityksille taloudellisen tilanteen perusteella myönnettävästä avustuksesta annetun asetuksen muuttamisesta.

Ahvenanmaan maakunta

Voimassa oleva asetus on annettu poikkeusoloista johtuen. Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 34 kohdan mukaan valtakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat valmiutta poikkeusolojen varalta. Valmiuslaki ja sen nojalla annetut säädökset ovat siten voimassa myös Ahvenanmaalla. Tämän vuoksi voimassa oleva asetus kattaa myös Ahvenanmaan kalatalouden yritysten tukemisen. Normaalioloissa kalatalouden yritysten tukeminen on edelleen Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 16 kohdan nojalla maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvan elinkeinotoiminnan tukemiseen kuuluvaa alaa.

Ehdotetut muutokset eivät vaikuta avustusten myöntämisperusteisiin vaan ainoastaan avustusjärjestelmän keston. Tämän vuoksi asetusta sovellettaisiin muutettuna edelleen myös Ahvenanmaan alueella toimivien kalatalousyritysten tukemiseen.

Yksityiskohtaiset perustelut

5 a §. Tuen hakeminen. Pykälässä säädettäisiin tuen hakemisen määräpäivästä. Valtiontukisääntöjen puitteissa tuen tulee olla myönnetty 30.6.2021 mennessä. Säättämällä tuen hakemiselle määräaika toukokuun

loppuun varmistetaan siitä, että tuen myöntäjät ehtivät käsitellä kaikki hakemukset ennen tukijärjestelmän voimassaolon päättymistä. Myönnetty avustus voitaisiin kuitenkin maksaa asetuksen voimassaolon päätyttyä.

11 §. Voimaantulo. Voimaantulopykälää muutettaisiin niin, että asetus olisi voimassa 30 päivään kesäkuuta 2021. Asetuksen voimassaoloaika kytkettäisiin komission antamien väliaikaisten valtioneuvoston päätösten voimassaoloajan jatkumiseen. Asetusta sovellettaisiin sen voimassaoloaikana myönnettäviin avustuksiin.

Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetusmuutos tulee voimaan 31.12.2020 ja se on voimassa osana alkuperäistä asetusta 30.6.2021 asti.

Ehdotuksen vaikutukset

Ehdotetulla muutoksella ei olisi suoria valtiontaloudellisia vaikutuksia. Vuoden 2020 toisessa lisätalousarviossa kalatalouden yritysten tukemiseen covid-19-epidemian aiheuttamien haittojen torjumiseksi osoitettiin 10 miljoonan euron määräraha, ja kalatalouden yritysten väliaikaisen tuen jatkamisesta aiheutuvat tarpeet katettaisiin määrärahan vielä käyttämättä olevalla osuudella.

Asetusmuutoksella ei olisi merkittävää vaikutusta viranomaisten toimintaan. Tähän mennessä kalatalouden yrityksille myönnettävää tilapäistä avustusta on haettu maltillisesti ja ELY-keskusten resurssit ovat riittäneet hakemusten käsittelyyn.

Asian valmistelu

Asia on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Ehdotuksesta pyydettiin lausunnot työ- ja elinkeinoministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksilta (ELY-keskukset) ja kalatalouden järjestöiltä. Lausuntokierros toteutettiin kiireellisenä, koska valtioneuvoston asetuksen voimassaolo ilman muutosta päättyy jo 31.12.2020.

Lausuntopalaute.

Tilapäisten valtioneuvoston päätösten mukaisen tuen myöntämisen edellytyksenä on komission antama hyväksyntä Suomen valtioneuvoston päätökselle. Komissio on 30.11.2020 päivättyllä päätöksellä (SA.59332) hyväksynyt Suomen koronatuettujen yritysten jatkon 30.6.2021 asti.